

Серія «З попыту работы»

Р. А. Кірылава

**ПЛАНЫ-КАНСПЕКТЫ
ЎРОКАЎ
ЛІТАРАТУРНАГА
ЧЫТАННЯ**

*Кніга для настаўнікаў устаноў
агульнай сярэдняй адукацыі
з рускай мовай навучання*

З КЛАС

*7-е выданне,
перапрацаванае і дапоўненае*

М а з ы р
«Белы Вецер»
2 0 1 4

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

УДК 372.881.116.13.046.12

ББК 74.268.12Бел

К38

Серыя заснавана ў 2004 годзе

Р э ц е н з е н т ы :

кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры беларускага мовазнаўства
УА «Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя І. П. Шамякіна»

Л. В. Жураўская;

настаўнік-метадыст, настаўнік вышэйшай катэгорыі, намеснік дырэктара
па выхаваўчай рабоце СШ № 13 г. Мазыра *А. А. Самонава*

Кірылава, Р. А.

К38

Планы-канспекты ўрокаў літаратурнага чытання. 3 клас :
кніга для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі /
Р. А. Кірылава. — 7-е выд., перапрац. і дап. — Мазыр : Белы
Вецер, 2014. — 110, [2] с. : іл. — (Серыя «3 вопыту работы»).

ISBN 978-985-542-477-3.

Змест прапанаваных урокаў накіраваны на выпрацоўку ў вучняў выразна-
га хуткага чытання, развіццё мовы, узбагачэнне слоўнікавага запасу, прывіццё
любаві да роднай мовы. Урокі змяшчаюць разнастайны займальны матэрыял
(загадкі, гульні, крыжаванкі), практыкаванні для артыкуляцыйнай гімнастыкі,
розныя формы і метады работы з тэкстам. Кніга складзена ў адпаведнасці з пра-
грамай для устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з 11-гадовым тэрмінам навучання
і адпавядае структуры падручніка па літаратурным чытанні для 3 класа (аўтары:
В. С. Варапаева, Т. С. Кунцава).

Рэкамендуецца настаўнікам пачатковых класаў.

УДК 372.881.116.13.046.12

ББК 74.268.12Бел

ISBN 978-985-542-477-3

© Кірылава Р. А., 2009

© Афармленне. ТАА ВД «Белы Вецер», 2009

© Кірылава Р. А., 2009, са змяненнямі

© Афармленне. ТАА ВД «Белы Вецер», 2009,
са змяненнямі

© Кірылава Р. А., 2014, са змяненнямі

© Афармленне. ТАА ВД «Белы Вецер», 2014,
са змяненнямі

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

ПРАДМОВА

Адной з асноўных задач навучання малодшых школьнікаў з'яўляецца навучанне чытанню. У праграмах па літаратурным чытанні дастаткова выразна сфармуляваны патрабаванні да навыку чытання, якім вучні павінны авалодаць на пэўным адрэзку часу ў кожным класе.

Прапанаванае выданне складзена ў адпаведнасці са структурай падручніка па літаратурным чытанні для 3 класа ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з рускай мовай навучання (аўтары: В. С. Варапаева, Т. С. Куцанава. Мн., 2013). У залежнасці ад падрыхтаванасці вучняў настаўнік можа выбраць з прапанаваных распрацовак найбольш мэтазгодныя прыёмы, творча падысці да ўласных напрацовак у агульную схему ўрока, зыходзячы з мэтай і задач чытання.

Навык чытання — гэта складаны комплекс уменняў і навыкаў. Гэта і ўменне разумець сэнс тэксту, і спосаб чытання (па складах, словамі), і ўменне правільна чытаць (без памылак і скажэнняў), і выразнасць чытання, арыентаваная на знакі прыпынку і змест тэксту.

Прапанаваныя распрацоўкі ўрокаў змяшчаюць рэкамендацыі па выкарыстанні вядучых форм дзейнасці дзяцей: гульні, мастацка-маўленчай, групавой. Пажадана, каб увага вучняў фіксавалася на лексічных, граматычных асаблівасцях беларускай мовы, на «хвілінках адкрыццяў». Пры планаванні ўрокаў улічвалася развіццё маўлення вучняў, іх здольнасць разумець лексічныя і граматычныя моўныя значэнні, а таксама ўзроставыя і індывідуальныя асаблівасці маўленчага развіцця дзіцяці, умовы для фарміравання станоўчай матывацыі ў адносінах да засваення навыку чытання.

ЗМЕСТ

Прадмова

З КРЫНІЦ НАРОДНЫХ

Урок 1.	Беларускія народныя песні. Легенда «Адкуль песня беларуская». Васіль Жуковіч «Незаменная». Восеньскія песні «Восень мая, восень...»	4
Урок 2.	Беларускія народныя песні. Зімовыя песні «Калядкі», «Го-го-го, каза». Масленічныя песні «А мы Масленку чакалі»	8
Урок 3.	Беларускія народныя песні. Вясновыя песні «Жавароначкі, прыляціце». «А ты, вясна, ты красна». Летнія песні «Купальская песня». Жніўныя песні «Жніўная»	12
Урок 4.	Беларускія народныя песні. Лірычная песня «Рэчанька». Жартоўныя песні «Певунок», «Гого-гого, гусачок...»	16
Урок 5.	Пазакласнае чытанне. Байкі як малая жанравая форма вуснай народнай творчасці. «Чаму кот пасля яды мыльца», «Хто задзірае нос угору»	19
Урок 6.	Легенды. «Адкуль узнік горад Мінск», «Адкуль узнікла назва Гомель»	24
Урок 7.	Беларускія народныя казкі. «Самае добрае»	27
Урок 8.	Беларускія народныя казкі. «Бацькоўскія парады». Абагульненне па тэме	30

ПАЛЯЦЕЛІ ГУСАНЬКІ ПА ЦЯПЛО..

Урок 9.	Прыкметы восені. Станіслаў Шушкевіч «Гусанькі». Якуб Колас «Ясныя дні восені». Сяргей Новік-Пяюн «Восень»	33
Урок 10.	Прыкметы восені. «Развітальная песня» паводле Васіля Гурскага. «Каралькі-спадарожнікі» паводле Міхася Вышынскага. Васіль Жуковіч «Скарагаворкі»	36
Урок 11.	Прыкметы восені. Міхась Даніленка «Ключы бабулі Зімы». Абагульненне па тэме	39
Урок 12.	Пазакласнае чытанне. Казкі беларускіх пісьменнікаў. Георгій Марчук «Чаму дрэвы не спяваюць»	42

МОЙ РОДНЫ КУТ! ЯК ТЫ МНЕ МІЛЫ!..

Урок 13.	Мой родны край, мая старонка. Артур Вольскі «Беларусь — мая Радзіма». Васіль Вітка «Твой род, твая Радзіма»	44
Урок 14.	Мой родны край, мая старонка. Данута Бічэль-Загнетава «Белая Русь». «Мая Беларусь» паводле Уладзіміра Караткевіча	47
Урок 15.	Прырода Беларусі. «Белавежа» паводле Уладзіміра Караткевіча. Уладзімір Дубоўка «Шануйце ўсё жывое»	50
Урок 16.	Любоў да роднай прыроды. Васіль Жуковіч «Слухай родную прыроду». Абагульненне па тэме	53

У ШЫБУ ГАЛІНКАЮ СТУКАЕ СНЕЖАНЬ...

Урок 17.	Надыход зімы. Якуб Колас «Зіма». Міхась Шаванда «Крынічка»	56
Урок 18.	Зімовыя святы і забавы. Ніл Гілевіч «Снежны дзед». Кандрат Крапіва «3 Новым годам»	59
Урок 19.	Звяры звяроў. Алесь Асіпенка «Прыгожая лісіца»	62
Урок 20.	Птушкі зімой. Васіль Зуёнак «Загарэліся сумёты». Аляксей Пысін «Пісьмо птушак». Абагульненне па тэме	64

СЦЕЖКІ ДЗЯЦІНСТВА

Урок 21.	«Розныя дзеці жывуць на планеце...». Артур Вольскі «Дзеці». Алесь Пальчэўскі «Добрае слова»	67
Урок 22.	Чулівыя адносіны да людзей і жывёл. Васіль Вітка «Чатыры пажаданы». Эдуард Валасевіч «Хлопчык і Кацянё»	70
Урок 23.	Любоў да маці. Васіль Сухамлінскі «Сівая валасінка». Паўлюк Прануза «Маміны рукі»	73
Урок 24.	Сумленнасць у адносінах да родных і да сябе. Ядвіга Бяганская «Пра казачных чалавечкаў». Эдзі Агнацвет «Параска і падказка»	75
Урок 25.	Пазакласнае чытанне. Прырода і жывёльны свет у творах беларускіх пісьменнікаў. «Падарунак» паводле Анатоля Кудраўца	78
Урок 26.	Хлеб — усяму галава. Алесь Жук «Хто вінаваты?». Авяр'ян Дзеружынскі «Хлебная скарынка»	80
Урок 27.	Абагульненне па тэме. Іван Вяр'яга «Сустрэча»	83

БАГАТА ВЯСНА КВЕТКАМІ, А ЛЕТА ГУЛЬНЯМІ

Урок 28.	Вясновыя змены ў прыродзе. Алена Багамолава «Вясна спазнялася», «Дапамажыце Антосю»	87
Урок 29.	Уладзімір Ягоўдзік «Жавароначкі, прыляціце». Авяр'ян Дзеружынскі «Пралеска»	89
Урок 30.	Набліжэнне вясны. Іван Галубовіч «Вожык і ручаёк». Васіль Жуковіч «Скарагаворкі»	92
Урок 31.	Добрыя людзі і добрыя справы. Праверка навыкаў чытання. Рыгор Ігнаценка «Пасадзіце рабінку». Іван Муравейка «Як сеялі абаранкі»	95
Урок 32.	Лета на парозе. Праверка чытацкіх уменняў. Васіль Жуковіч «Скарагаворкі». Сяргей Грахоўскі «Лета». Васіль Жуковіч, Мікола Чарняўскі «Загадкі». Галіна Каржанеўская «На што падобна аблачынка?»	99
Урок 33.	Пазакласнае чытанне. Творы беларускіх пісьменнікаў пра сапраўднае сяброўства. Мікола Янчанка «А таму!»	102
Урок 34.	Радзіма мая дарагая. Станіслаў Шушкевіч «Не магу жыць без Радзімы». Абагульненне па тэме	104
Урок 35.	Абагульняючы ўрок	105

<i>Літаратура</i>	109

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Вытворча-практычнае выданне

Серыя «З вопыту работы»

Кірылава Раіса Аляксандраўна

ПЛАНЫ-КАНСПЕКТЫ ЎРОКАЎ ЛІТАРАТУРНАГА ЧЫТАННЯ

3 клас

*Кніга для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з рускай мовай навучання*

*7-е выданне,
перапрацаванае і дапоўненае*

Галоўны рэдактар *С. Я. Шумак*

Вядучы рэдактар *В. М. Дубадзел*

Мастак *К. І. Фурс*

Мастак вокладкі *К. І. Фурс*

Камп'ютарная вёрстка *В. М. Дубадзел*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 27.12.2013. Фармат 60x84/16. Папера афсетная. Друк лічбавы.
Ум.-друк. арк. 6,51. Ул.-выд. арк. 7,31. Тыраж 2013 экз. Заказ 622/5424773-1

Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца № 1/35 ад 16.09.2013. 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Філіял: 220007, г. Мінск, вул. Валадзько, 30, оф. 417. Тэл. (017) 224-66-89, 298-50-26, 298-50-27.

Надрукавана лічбавым спосабам друку. Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Тэл./факс (0236) 32-51-03, 32-51-22.

book.belveter.by E-mail: book@belveter.by

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>